

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4CdoGp/2/2016
Identifikačné číslo spisu: 1209789286
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Eva Sakálová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1209789286.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s., Panónska cesta 2, Bratislava, IČO: 35 937 874, proti povinnému AVA, výrobné družstvo, naposledy so sídlom v Dojči 295, IČO: 00 167 811, o vymoženie 16 869,21 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 0 Er 1831/1997, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 23. augusta 2016 č. k. 0 Er 1831/1997-8, EX 480/1997, takto

rozhodol:

Dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II uznesením z 23. augusta 2016 č. k. 0 Er 1831/1997-8, EX 480/1997, I. vyhlásil exekúciu vedenú na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 0 Er 1831/1997 a u súdneho exekútora JUDr. Jozefa Parráka pod sp. zn. EX 480/1997 za neprípustnú, II. exekúciu vedenú na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 0 Er 1831/1997 a u súdneho exekútora JUDr. Jozefa Parráka pod sp. zn. EX 480/1997 zastavil, III. oprávnenému a povinnému náhradu trov konania nepriznal, IV. súdnemu exekútorovi JUDr. Jozefovi Parrákovi, Exekútorový úrad Bratislava, Staromlynská 11 priznal trovy exekúcie 4 048,80 eur, na zaplatenie ktorých zaviazal oprávnenú, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Právne svoje rozhodnutie zdôvodnil § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení do 31. decembra 1997 (ďalej len „Exekučný poriadok“) a vyhlásil ju za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. Keďže k úhrade pohľadávky došlo po začatí exekúcie, súdny exekútor má nárok na nahradenie trov exekúcie. Poukázal na § 196, § 200 ods. 1 a § 203 Exekučného poriadku v znení platnom v čase začatia exekúcie. Súd prvej inštancie zdôraznil, že možný zánik povinného v priebehu exekúcie je okolnosťou, ktorú je pri náležitej opatrnosti vždy možné predvídať ako dôvod vedúci k zastaveniu exekúcie. Mal za to, že zánik povinného v priebehu exekučného konania je rizikom spojeným s výkonom exekúcie, ktoré znáša oprávnený a jednou z procesných povinností, ktoré oprávnený musí strpieť je aj povinnosť nahradiť nutné trovy exekúcie.

2. Na podnet oprávnenej podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) v zmysle § 458 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) dovolanie proti IV. výroku označeného uznesenia súdu prvej inštancie. Mal za to, že vo vzťahu k povinnosti uhradiť trovy exekúcie oprávnenou, je irelevantné, že povinný zanikol v priebehu exekučného konania. Povinný síce v priebehu exekučného konania zanikol, ale ešte pred jeho zánikom (výmazom z obchodného registra 16. novembra 2004) zaplatil 10. júna 1998 pohľadávku priamo oprávnenému, ktorú skutočnosť oprávnený exekútorovi aj písomne oznámil s tým, že považuje exekúciu za skončenú. Súdny exekútor od prevzatia tohto oznámenia nevykonal vo veci žiadny úkon smerujúci k povinnému za účelom vymoženia trov exekúcie pozostávajúcich z jeho odmeny exekútora a náhrady hotových výdavkov. Vyčítal súdu prvej inštancie, že sa s touto skutočnosťou nevysporiadal a uloženie povinnosti nahradiť trovy exekúcie oprávnenému odôvodnil skutočnosťou, ktorá s rizikom spojeným s výkonom exekúcie v danej veci nesúvisí. Tiež sa nezaoberal tým, či vyhlásením konkurzu si súdny exekútor mohol uspokojiť pohľadávku v exekučnom konaní a či si túto pohľadávku mal prihlásiť do konkurzu. Okrem uvedeného aj v prípade uloženia povinnosti platiť trovy oprávnenou bola ich výška priznaná nesprávne, v rozpore s Exekučným poriadkom a vyhláškou č. 288/1995 Z.z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov (ďalej len „vyhláška“). Podľa názoru generálneho prokurátora s ohľadom aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ním vyčítané vady dovolaním napadnutého rozhodnutia je potrebné charakterizovať ako fundamentálnu chybu aj z dôvodu, že napadnutým rozhodnutím došlo k porušeniu práva oprávnenej na spravodlivý proces. Navrhol uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Súdny exekútor nepovažoval dovolanie za dôvodné.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.), po zistení, že dovolanie podal generálny prokurátor ako oprávnený subjekt, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 464 C.s.p. v spojení s § 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 464 C.s.p. v spojení s § 451 ods. 3 C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Podľa § 458 ods. 1 C.s.p. proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je prípustné dovolanie generálneho prokurátora, ak to vyžaduje ochrana práv a túto ochranu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

6. Podľa § 458 ods. 2 C.s.p. dovolanie generálneho prokurátora je prípustné iba za predpokladu, že právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevažuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

7. ESLP vo svojich rozsudkoch vychádza zo zásady, že súdne rozhodnutie by nemalo podliehať žiadnej revízie mimo odvolacieho konania, najmä nie prostredníctvom protestu prokurátora alebo iného štátneho orgánu (štátneho úradníka) a zároveň mimo odvolacieho konania. ESLP konštantne zastáva názor o porušení práva na spravodlivý súdny proces vtedy, keď k zrušeniu právoplatného rozhodnutia súdu došlo na základe mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý nebol dostupný účastníkom konania, ale len generálnemu prokurátorovi, ktorý mal, čo sa týka aplikácie tohto inštitútu voľnú úvahu (rozsudok ESLP vo veci Brumarescu proti Rumunsku). Z judikatúry ESLP ďalej vyplýva, že prieskum právoplatných súdnych rozhodnutí musí rešpektovať princíp právnej istoty, keď konečné rozsudky by mali vo všeobecnosti zostať nedotknuté, zrušené môžu byť iba za účelom nápravy fundamentálnych chýb (rozsudok ESLP vo veci Tishkevich proti Rusku). Fundamentálne pochybenie, ktoré opodstatňuje zrušenie rozhodnutia, môže podľa názoru ESLP predstavovať napríklad omyl v právomoci, vážne porušenie súdneho procesu alebo zneužitie právomoci (rozsudok vo veci Luchkina proti Rusku). Mimoriadny prieskum by ale nemal byť „skrytým odvolaním“ a možnosť dvoch právnych názorov na predmet konania nie je dôvodom na uskutočnenie takého prieskumu (rozsudok vo veci Cornif proti Rumunsku).

8. V danom prípade generálny prokurátor namieta vecnú nesprávnosť rozhodnutia súdu o trovách exekúcie, t. j., že neprihliadol na dĺžku trvania exekučného konania, spôsob uplatnenia úhrady trov konania súdnym exekútorom a na výšku trov exekúcie, ktorú priznal exekútorovi v rozpore s Exekučným poriadkom a vyhláškou.

9. Posúdenie prípustnosti dovolania generálneho prokurátora patrí výlučne do právomoci najvyššieho súdu. Aj za predpokladu, že by okolnosti uvádzané generálnym prokurátorom vyznievali v niektorom prípade v prospech ochrany práv, ktorú nemožno v čase podania dovolania dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, a prípadne aj naznačovali, že napadnuté rozhodnutie zasiahlo do práva na spravodlivý proces alebo trpí vadami majúcimi za následok závažné porušenie práva, je vždy v právomoci najvyššieho súdu posúdiť podľa osobitných okolností daného prípadu splnenie posledného predpokladu prípustnosti dovolania vyjadreného v § 458 ods. 2 C.s.p. („a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty), t. j. uvážiť, či so zreteľom na individuálne okolnosti toho ktorého prípadu sú dané výnimočné dôvody na to, aby princíp právnej istoty ustúpil požiadavke vecnej správnosti a zákonnosti rozhodnutia súdu. Táto úvaha dovolacieho súdu však nemôže byť založená na jeho ľubovôli. Na druhej strane sa ale táto úvaha dovolacieho súdu nemôže riadiť premisou, že v prípade každého vecne nesprávneho rozhodnutia je vždy daný dôvod na jeho zrušenie. V opačnom prípade, ak by záujem na zrušení dovolaním napadnutého rozhodnutia zakladala vždy už len sama skutočnosť, že naozaj došlo k vytýkanej nesprávnosti, by dovolanie generálneho prokurátora vykazovalo zreteľné znaky „skrytého odvolania“, teda opravného prostriedku, ktorý judikatúra ESLP označuje za neprípustný.

10. Dovolací súd v danom prípade pri úvahe v zmysle § 458 ods. 2 C.s.p. prihliadol na účel a zmysel ustanovení Civilného sporového poriadku, ktoré zohľadňujúc určitú stránku konania alebo jeho predmet vylúčením prípustnosti dovolania uprednostňujú princíp právnej istoty pred požiadavkou správnosti alebo spravodlivosti súdnych rozhodnutí. Dovolací súd pri tom zastával názor, že pokiaľ zákonodarca úpravou niektorých prípadov (ne)prípustnosti dovolania (mimoriadneho opravného prostriedku procesnej strany) favorizoval princíp právnej istoty, o to viac sa musí tento princíp ako preferenčný uplatniť v prípade dovolania generálneho prokurátora (teda toho, kto nie je procesnou stranou). Dovolací súd ustanovenia Civilného sporového poriadku, z ktorých vyplýva neprípustnosť dovolania, priamo neaplikoval, v individuálnych okolnostiach daného prípadu ich mal na zreteľi len ako podklad pre svoju úvahu (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 CdoGp 2/2016).

11. Dovolací súd zdôrazňuje, že § 419 až § 421 C.s.p. nepripúšťajú dovolanie proti rozhodnutiam odvolacieho súdu o trovách konania. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu považuje trovy exekúcie za trovy konania (3 Cdo 114/2014, 5 Cdo 170/2011, 6 Cdo 4/2011). To, že zákonodarca pripisuje význam právnej istoty a nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí nad požiadavkou zákonnosti súdnych rozhodnutí možno vyvodzovať z § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, ktorý vylučuje prípustnosť dovolania účastníka exekučného konania a tiež dovolania generálneho prokurátora proti uzneseniam vydaným v exekučnom konaní.

12. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie generálneho prokurátora podľa § 464 C.s.p. a § 447 písm. c/ C.s.p. odmietol.

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.